

Bond Tretjega Posojila Svobode je jamščina za zmago

Največji slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto ... \$3.50
Za pol leta \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian daily
in the United States
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays.
50,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1908, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT

NO. 85. — ŠTEV. 85.

NEW YORK, THURSDAY, APRIL 11, 1918. — ČETRTEK, 11. APRILA, 1918.

VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI

Nemško pripravljajanje

NAŠLI SO SE DOKAZI, DA SE JE NEMCIJA ŽE DAVNO PRIPRAVLJALA NA SEDANJO VOJNO. — FRANCOŠKA VLADA IMA V ROKAH DOKAZE ARMADNIH POVELJ. — IZVEŠILE SO SE TUDI VSE FINANČNE IN INDUSTRIJSKE PREDPRIPRAVE.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on April 11, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

S Francozi na bojišču, 10. aprila. — Francozi so danes v posesti kopij presenetljivih serij vojaških in vladnih odredb, ki kažejo nemško pripravljajanje na to vojno od 2. januarja 1914, sedem mesecev prej, predno je bila v resnici vojna napovedana, pa do zadnjih poskusov nemškega cesarja, da bi po celem svetu razširil revolucijo in anarhijo.

Prvi znaki, da je nemški generalni štab vedel, da se bo 1914 izsilila vojna, se pojavljajo v nekem povelju na poveljnika v vojaških okrajih z dne 2. januarja 1914.

To povelje se glasi:

— V treh dneh morate brzojaviti natančno množino, kakovost in razdelitev vseh vojaških zalog, katere imate nedotaknjene in vsega primernega materiala.

To je bil prvi korak nemške vojne pripravljenosti. Prvi korak finančne pripravljenosti pa se pojavi 18. februarja, ko je nemški finančni minister sporazumno z avstro-ogrsko vlado poslal vsem nemškim bankam tajno okrožnico, ki se glasi:

— Ravnateljem kreditnih zavodov se naroča, da naglo ustanove svoje agenture v sledečih krajih: Lulea v južni Švedski; Haparandi in Vardi na finski meji in v Bergenu ter Amsterdamu. Vstanovitve teh agentur je neobhodno potrebna za boljši pregled materialnih interesov nemških delničarjev v ruskih, francoskih in angleških podjetjih, da bodo v gotovih ozirih tudi izravnavala organizacije finančnih in industrijskih trgov.

8. marca je nemški generalni štab odredil cenzus cele zadeve, da ima vse pripomočke na razpolago, ko pride vojna, ki je bila določena, skupno s pomočjo vseh ravnateljev rudnikov in tovarn.

9. junija pa je prišla najpomembnejša odredba med vsemi. Glasi se sledeče:

— 24 ur po prejemu te okrožnice, brzojavite povelje lastnikom vseh industrijskih podjetij, da odpro zapečene zavite, ki vsebujejo navodila in načrte mobilizacije ki je označena v okrožnici komisije grofa Waldesea in grofa Caprivi z dne 27. junija 1887.

Ko bi se pa v gotovem trenutku izkazalo, da Nemčija ne more zmagati z brutalno silo svoje vojaške moči, potem se mora pričeti druga "priprava", da se zmaga, — ako mogoče — z drugimi nemškimi pripomočki, kakor izdajstvo, revolucija, terorizem in korupcija.

2. novembra 1914. je nemški generalni štab pričel s to novo "pripravo" s tem, da je razposlal vsem svojim vojaškim agentom na ruski, francoski, laški in norveški meji okrožnice, ki so jim sporočile, da so "v vseh podružnicah nemških bank v Švediji, Norvegiji, Švici in Združenih državah odprli posebni vojaški krediti, ki so določeni za nastale potrebe vojne".

Nemški generalni štab vam naroča, da imate v neomejenih množinah na razpolago sredstva, s katerimi je mogoče porušiti poslopja, tovarne, skladišča in zaloge, ki so važnega značaja, tako vojaške kot civilne narave, ki pripadajo sovražniku. — se glasi v okrožnici.

Ako se poskuša vprizoriti stavko, je potrebno, da se storijo koraki, da se vstavi motorji in masinerija, da se uničijo ladje, ki prevažajo vojni material v sovražne dežele, da se požgo rezervne zaloge primernega materiala in raznih izdelkov in da se prepreči zalaganje industrijskih središč z elektriko, premogom in hrano.

Okrožnica se končuje:

— Na razpolago vam bodo dani posebni agenti, ki vam bodo dali potrebni material, da se povzročijo eksplozije; ravno tako bodete tudi prejeli imenik oseb, ki se nahajajo pod vašim nadzorstvom in ki bodo delovali kot uničevalni agenti.

Ker vse vojaške priprave niso prinesle zmage, je Nemčija pričela novo pripravo, da ovrže različne vlade, ki so v vojni proti nji. To je določeno v okrožnici, katero je izdal časniški ravnatelj nemškega zunanjega urada 23. februarja 1915 in ki je bila poslana vsem nemškim poslanikom in konzulom; ta okrožnica se glasi:

— V okraju dežele, v kateri živite, so se ustanovili posebni uradi, za razširjanje propagande v deželah, ki se nahajajo v vojni z Nemčijo. Propaganda bo imela namen propagirati družabne nemire, katere spremljajo stavke, revolucije, borbe, separatno gibanje in državljanske vojne.

THE MAIL ARRIVES AT AN AMERICAN CAMP IN FRANCE. COMMITTEE ON PUBLIC INFORMATION

AMERICANS AT MESS IMMEDIATELY BEHIND THE FIRST LINE TRENCHES IN FRANCE. COMMITTEE ON PUBLIC INFORMATION

Slike nam prikazujejo dvoje vseh ih dogodkov v trudopolnem življenju ameriških vojakov na francoskem. — Prva slika nam kaže sprejem pisma in poročil iz domov ine, druga pa ameriške vojake pri obedu, tik za bojno črto.

Razvoj na Zapadu

NEMCI SO KLJUB SILNEMU ODPORU ZAVEZNIŠKIH ČET NEKOLIKO NAPREDOVALI. — SOVRAŽNIK SE POSLUŽUJE BOMB, NAPOLNjenih s STRUPENIMI PLINI. — V ENI SAMI NOČI JE VREL NAD 60.000 TAKIH IZSTRELKOV. — PORTUGALKE ČETE V AKCIJI. — NEMCI SO IMELI IZVANREDNO VELIKE IZGUBE. — SMRT V MOČVIRJIH.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on April 11, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Glavni stan vojnih poročevalcev kar pa je nevrjetno. v Franciji, 9. aprila. — S silnima Artilerijski ogenj sovražnika je v odločnem napadom so pričeli Nemci proti nam to jutro v precejšnji razdalji proti severu od naših dosedanjih bliz na približno enajet miljah fronte med Armentieres in La Basse prekopom. V kolikor prihajajo novice k nam tekom tega popoldne, se je sovražniku očitno posrečilo potisniti nazaj dele zavezniških črt, dokler ni došel do svojega viske furije v pretekli noči in danes zjutraj. Sovražnik je uporabljal strupeni plin v velikanskih množinah in lahko se ceni, da se je tekom noči vrglo nad 60.000 izstrelkov plini v namenu, da se ustvari široko cono teh zlih plinov ter omoli topničarje, transporte in infanterijo, če bi se jih zalotilo brez mask.

Pred tem novim napadom je bilo dolgo, koncentrirano obstreljevanje, ki se je polagoma večalo tekom zadnjega dne ali dveh, dokler ni dospelo do svojega viske furije v pretekli noči in danes zjutraj. Sovražnik je uporabljal strupeni plin v velikanskih množinah in lahko se ceni, da se je tekom noči vrglo nad 60.000 izstrelkov plini v namenu, da se ustvari široko cono teh zlih plinov ter omoli topničarje, transporte in infanterijo, če bi se jih zalotilo brez mask.

Vrjetno pa je, da so zaposlene še druge sile.

Del črte so imele portugalske čete, ki so se že dalj časa nahajale med Laventie in Neuve Chapelle ter držale pozicije, izpostavljene od časa do časa številnim napadom. Sedaj se nahajajo te čete v sredini bitke ter se bore izvanredno junsko.

To je bitka preko starega in slaba vojna; imajo pa tudi namen razorožnje in konec sedanje krvave vojne.

Je še mnogo drugih listin, ki kažejo na veliko nemško prizadevanje za zmago in ki so pokazali svoj strašni učinek v Rusiji. Med listinami je tudi kopija pisma kamerada Scheidemanna z dne 24. avgusta, v katerem napada Gorkija in naznanja pošiljatev 150 tisoč mark v Rusijo.

Druge listine pa odkrivajo, da so bile plačane visoke svote tudi Trockiju in Leninu.

vnega ozemlja, kjer se je vršil v pričetku vojne najbolj obupni boj krog Neuve Chapelle in Festubert v marcu 1915.

To je ozemlje, kjer je indijska infanterija zopet in zopet vprizorila napad z največjim pogumom in kjer so pozneje preživeli držali črto tekom pomladi in poletja.

Ploščnata polja vsenaokrog, nasipi od ozkih kanalov, ki preprežajo to mokro zemljo ter z vasi camii za njimi, nalik Ekstaire in Levantie ter razvaline nalik Le Gorgue in Richebourg, bodo vedno polne spominov na one temnopolte moše, ki so se zdeli francoskim kmetom kot priinci in ljude iz "Tisoč in ene noči". Ti ljudje so že pred dolгим časom izginili v meglah teh ravnin na druga boju polja v drugih deželah.

Naukrat je sovražnik udaril, in središče boja se je za trenutek premaknilo. To je slabo ozemlje za napad ter slabo vreme za tako ozemlje, kajti sovražnik je moral napredovati preko močvirij, si priboriti pot skozi zapleten sistem kanalov, ki morajo biti sedaj vsi preplavljeni po težkih nalivih ob obstreljevanju, ki je razbilo njih bregove.

Ne kaže, da bi vsi napori sovražnika danes zjutraj privedli slednjega skozi ta močvirja in do časa, ko pišem to, so njegove napadalne čete zadrževale in majali z ognjem strojnih pušk iz Givenchy ter z mesta, imenovanega Picentie, pred Laventie.

Če ne bo prišel naprej, bo njegov poskus neuspešen razen kot demonstracija v namenu, da se oslabi naše rezerve ter poveča pritisk na našo glavno brambo.

Medtem pa morajo segati njegove izgube do naravnost presenetljivih števil.

Danes leži zopet veliko njegovih moč mrtvih v močvirjih pri Neuve Chapelle.

Proč od Avstrije

SESTANEK ZASTOPNIKOV ZATIRANIH AVSTRIJSKIH NARODOV V RIMU. — SEŠTALI SO SE V KAPITOLU POD PREDSEDSTVOM BIVŠEGA MINISTRA IN SENATORJA RUFFINIJA. — NAVZOČI SO BILI TUDI UPLIVNI ITALJANI IN FRANCOZI. — SKLENILLO SE JE, DA SE OSVOBODI ZATIRANE AVSTRIJSKE NARODE.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on April 11, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

Rim, 10. aprila. — Kar je bilo pred štirimi leti nemogoče, je danes pod pritiskom dogodkov postalo dejstvo. Delegati vseh narodov, katere zatira Avstrija, so se sestali v Kapitolu pod predsedstvom bivšega ministra in senatorja Ruffinija skupno z odličnimi italjanskimi in francoskimi politiki, kakor so bivši ministri Martini in Barzilai ter Albert Thomas. Zastpani so bili Čehi, Slovaki, Jugoslavlani, Rumunci, Italjani, Poljaki itd.

Zborovatelji so se zedinili v odredbah, katerih značaj še ni objavljen, da se zatirani narodi osvobodijo avstrijskega jarma.

Težko je povedati poglobitno važnost tega zborovanja, kar pa razumevajo oni, ki so leta z največjim obžalovanjem gledali narode, ki so si sovražno stali nasproti. Poljaki so se z velikim navdušenjem pridružili temu gibanju, toda so pri seji podali posebno izjavo, ki pravi, da njihova zadeva zadene v veliko večji meri Nemčijo kot pa Avstrijo, toda so pripravljeni boriti se proti Avstriji, katero smatrajo za orodje Nemčije.

List "Epoca" meni, da bo ta sestanek imel velik vpliv na Ameriko, ki si zaradi oddaljenosti in diametralno nasprotnih razmer ne more predstavljati resničnega položaja, pod katerim trpijo zatirani avstrijski narodi. Amerikanci, ki so navajeni na nedotakljivost osebnosti svobode, ne morejo zapopasti države kot je Avstrija, kjer se vlada vmešava v domače in verske zadeve ter v vzgojo otrok in vstvarja posebne stranke, ki uničujejo vsak krajevni pojav neodvisnosti.

"Epoca" zaljuje, da bo Amerika bolj sovražila Habsburžane kot pa Hohenzollernce, ko bo od zastopnikov zatiranih narodov izvedela vse zločine, katere je zakrivila Avstrija.

Položaj na Ruskem

TROCKI JE POVELJNIK MORNARICE IN ARMADNE. — VSI SIBIRSKI SOVJETOVI ODBORI SO PROTESTIRALI PROTI IZKREANJU VOJAŠTVA V VLADIVOSTOKU. — PROTEST V WASHINGTONU. — JAPONSKA ADMIRALITETA POVE VZROKE. — NOVA RUSKA ZASTAVA.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on April 11, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

Moskva, 10. aprila. — Bivši ruski zunanji minister Leon Trocki je bil imenovan za skupnega vojnega in mornariškega ministra. Vojni minister je bil od časa, ko se je vlada preselila v Moskvo.

Odbor vsesibirskih sovjetov je poslal japonskemu konzulu v Vladivostoku protest proti izkrcanju oboroženih sil v Vladivostoku. Protest pravi, da se ruske mase zaradi izjave japonskega poveljnika admirala Kato čuti-jo razžaljene in zanikuje, da so bili Japonci v Vladivostoku v nevarnosti.

Protest dolži, da pomeni izkrcanje vmešavanje v domače razmere. Umor treh Japoncev v Vladivostoku ni bil provokatoričenega značaja in ga ni zakrivila postavna oblast. V izjavi se nadalje glasi, da so odnosi med japonskim in ruskim narodom v nevarnosti in zagotavlja-joč globoko prijateljstvo do delavskih mas Japonske in irugih dežel, zaključuje izjavo, da bodo povzdignili svoj glas, da bo Japonska prisiljena umakniti vojaštvo.

Tisoč lokomotiv, katere je lastovala Rusija, pred nemškim prodiranjem, je poškodovanih in njih število raste, ker tovarne za popravila ne obratujejo redno. Izboljšanje sibirskih železnic je zelo velike važnosti.

Neko poročilo v "Izvestju" pravi, da je ruska vlada privolila, da je bil prejšnji poslanik na Grškem grof Mirbach imenovan za poslanika v Rusiji.

Ruska vlada je pričela mirovna pogajanja z ukrajinsko Rado.

Petrograd, 10. aprila. — Proti izkrcanju japonskih čet v Vladivostoku je bil poslan protest v Washington.

Komisariat zunanjih zadev bo objavil tajne listine, ki razkrivajo, da je bilo to postopanje Japonske že pripravljeno takoj spočetka revolucije.

(Nadaljevanje na 4. strani.)

"GLAS NARODA"

(Slovenska Dnevnik)

Created and published by the

BOYENHO PUBLISHING COMPANY
(Incorporated.)

FRANK SAKNER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the corporation and address of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na leto leto valja list na Ameriko	Za leto leto na mesto New York	\$5.00
Na leto leto valja list na Ameriko	Za leto leto na mesto New York	\$5.00
Na leto leto valja list na Ameriko	Za leto leto na mesto New York	\$5.00
Na leto leto valja list na Ameriko	Za leto leto na mesto New York	\$5.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvenredno in praznikov.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)
Issued every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly \$5.00.

Advertisement on agreement.

Dopis brez podpisa in osebno se ne priobčujejo.
Denar naj se blagoviti pošilja po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnja številka namani, da hitreje najdemo naslednika.

Deposited in postoffice as second class matter;
"GLAS NARODA"
New York City.

82 Cortlandt St., New York City.

Telephone: 2876 Cortlandt.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

New York City.

Največja armada svetovne zgodovine

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on April 11, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Nameravajo oživotvoriti armado, močno skoro osem milijonov mož, pod najvišjim poveljstvom generala Focha. Pri tem je treba pomisliti, da bo to ena velika armada, pod osebnim poveljstvom enega človeka, ne pa serija armad, ločenih druga od druge.

Seveda ne ve noben zmagajoč natančen števila. Konservativna cenjenja pa določajo francoske čete generala Focha na štiri milijone mož, angleške na tri milijone, dočim bo nadaljni milijon kmalu na bojnem polju in sicer iz Združenih držav.

Prav lahko je sicer govoriti o sedmih ali osmih milijonih mož.

Še pred zelo maloštevilnimi leti pa bi možgani nobene vojaškega izvedenca ne mogli pojmovati ideje takega števila. Ničesar slišenega ni bilo dosedaj v rdečih analah vojne. Stvar je bila tako nemogoča kot misel na oddelek bojnih aeroplanov.

Nobena stvar pa ni niti velika, niti majhna, razen če se jo primerja z drugo iste vrste. Vzemimo, da postavimo to nameravano armado generala Focha nasproti najmočnejšim vojnim trupam preteklosti ter si ogledamo kontrast. Vsakdo bo zapazil, da so bile naravnost bajne vojne trume Kserksa le poskusna nagradjenja in da niso bile nezmagljive čete Napoleona ničesar drugega — kot "otroške" armade.

Napoleon je spravil skoro v nezavest Evropo, ko je v pričetku devetnajstega stoletja zbral armado nekaj več kot pol milijona mož. Vseposvods so prorokovali, da ne more noben posamezen človek obvladati in voditi take sile. Napoleon pa je izjavil, da zamore storiti to in je tudi dokazal, da je zmožen takega vodstva. Ponižno pa je dostavil pojasnilo, da je on edini živeči general, ki ima dosti sposobnosti, da manevrira z armado, ki obsega več kot 100,000 mož. Celo njegovo cesarstvo in vse podložne države pa niso nikdar spravile skupaj milijon mož v katerikoli letu.

V državljanski vojni je vojaškemu svetu zopet zastala sapa.

Rekord glede števila bojnikov je bil namreč zopet pobit, pobit tudi svetovni rekord. Leta 1865 je poveljeval Grant nekako 1,050,000 vojakom. Ti vojaki so bili seveda porazdeljeni med številne, daleko ločene armade ter razpršeni od Teksasa do Virginije.

Že dejstvo samo, da je en človek poveljeval več kot milijon možem, pa je čudo stoletja. V celem pa je imel Grant, kot vidite, manj kot eno sedmino mož, kot jim bo v kratkem poveljeval general Foch. Razen tega pa niso bili vsi vojaki Granta na eni fronti kot bodo oni generala Focha.

Ko so leta 1815 zavezniški narodi spravili na noge vsakega človeka ki je bil na razpolago, da povečajo v Belgijo namenjeno armado, s katero so hoteli zdrobiti Napoleona, se je poverilo vrhovno poveljstvo angleškemu vojvodi Wellingtonu. On je koncentriral to velikansko silo v bližini Waterloo, da stopi nasproti osvojevalcu, ki je vznemirjal Evropo skozi dvajset let. Vse te zavezniške sile pa so vsebovale manj kot 90,000 učinkovitih mož. Obe armadi, Napoleona in Wellingtona skupaj, sta znašali precej manj kot 200,000 mož.

To ni bila niti ena petinidesetina armade, ki bo sestavljena iz Francozov, Angležev in Amerikancev ter pod poveljstvom generala Focha.

Leta 490 pred Kr., ko je skušal perzijski tiran Ksers pregaziti celi civilizirani svet ter uničiti celo ime demokracije, se je slednji postavil, da bo vkorakalo z njim v Grško nič manj kot 1,000,000 mož. Vsak vojaški izvedenec, ki je kedaj opisoval bitke pri Maratonu in Salamis, je dal izraza močnemu dvomu glede te baharije Ksersa ter izjavil, da bi bilo popolnoma nemogoče za katerekoli generala nagromaditi milijon mož k eni sami bitki. Do prav zadnjega časa namreč ni mogel noben taktik in naj je le imel tako živahno domisljivo pojmiti duševne slike armade, ki bi obsegala milijon mož.

Neki komentator je šel celo tak daleč, da je navedel anekdoto o Kserksu, ki je baje jokalo vspricho misli, da bodo v sto letih vsi ti njegovi milijonski vojaki mrtvi. — Dostavil pa je hudomušno, da bi bilo boljše za Kserksa,

če bi se jokal nad svojo lastno zmoto, ko je namreč takozelo precenjeval obseg svoje armade.

Pa tudi v slučaju, da se vzame besedo Kserksa za resnično, niso bile njegove perzijske trume niti za sedmino tako velike kot bo armada generala Focha.

Najbrž pa niso bile niti za četrtno tako velike kot je armada Focha že danes v Pikardiji.

George Washington ni imel nikdar več kot 12,000 mož pod orožjem v katerikoli bitki ali kampanji, ki jo je vodil in zelo redkokedaj celo to število. Njegova cela raztrgana armada junakov-domoljubov je bila manjša kot je danes ena sama nemška divizija v Franciji.

Celotno prebivalstvo Združenih držav leta 1810, — všteto možke, ženske, otroke, bele, črne in Indijance, je znašalo le 7,239,881 duš. To število je izdatno manjše kot bo armada generala Focha. Če se pa že napravi to primer, se je treba spomniti, da bo vsebovala armada generala Focha le možke, ki so telesno sposobni ter se nahajajo v popolnoma določenih starostih.

Ko bo odšel popolni delež ameriških čet na fronto ter bodo poznejši nabori povečali tudi vrste Francozov in Angležev, bo svet v splošnem zrl z brezbriznostjo na armado 8,000,000 mož kot na armado precej navadnega obsega, govorjeno seveda v primerah.

V vsakem slučaju pa ne bo bodočim vojnim izvedencem treba črtati vseh svojih starih primerjalnih računov ali drugače uporabljati povečalno steklo pri sestavi novih.

Dopisi

Brooklyn, N. Y.

V nedeljo 7. aprila je slovensko pevsko in dramsko društvo "Danica" priredilo zabavo s petjem in igro. Kot vedno, je tudi sedaj posetilo prireditve obilno število občinstva.

Poleg "Danice" je sodelovalo še dve pevski družbi: "Domovina" in "Slave". Pevske točke so ugajale vsem. Nekatere točke so se morale celo na zahtevo občinstva ponoviti.

Pri igri so se pokazali nekateri nedostatk, vendar pa je bila v splošnem dobra. Nekatere igralke so bile celo jako dobre in so pokazale, da v njih tudi velika gledališka zmožnost. Nekaj igralcev in igralk poznamo že iz prejšnjih predstav in so stalni gostje gledališkega odra, kakor gospica Helena Kompare, gg. Ivan Murn, Karl Lustik, Frank Tončič, Valentin Orehek in Josip Mole. O teh pač ni treba še posebej pisati, da so dobro izvedli svoje vloge. Videli smo pa nekaj čisto novih mož, kakor gospice: Ana Beljan, Mary Delač, Frances Ribič, Julija Gasperin, Nežika Lukas in Marijeta Mole ter g. Viktor Markič. O njih igranju se moramo pohvalno izraziti; nekateri so bili celo jako dobri, posebno gospica Ana Beljanova je igrala perico zelo naravno in se je občinstvu zelo prikupila s svojim nastopom. Uloga Klepetulje je tudi jako dobro pogodila ga. Frances Ribič.

Nazivlje nekaterim nedostatk — kar pa igralcem zaradi kratkega časa učenja ne moremo vzeti za zlo — igra ugajala, kar je občinstvo pokazalo z živahnim ploskanjem.

Izrebran je bil tudi cekin za 10 dolarjev, katerega je dobil Vinko Stempel.

Po predstavi se je razvila živahna zabava in odhajali smo domov z občutkom, da smo preživeli lep popoldne in užitek poln večer.

"Danica" je s to prireditvijo napravila lep dobiček; sliši se o nekem stotaku. "Danica" čestita k temu uspehu.

Cleveland, Ohio.

Namenil sem se sporočiti o tukajšnjih razmerah. Dela se s polno paro in zaslužek je tudi sedaj dosti dovolj. Kakor vseposvods, se tudi tukaj ne moremo pohvaliti z življenjskimi razmerami, ker je tudi pri nas velika draginja. Človek ne more v teh časih dosti prihraniti. Vseeno pa se tudi sem prišli veliko ljudi od povsod.

Ni dolgo, odkar so prišli sem iz Michigan trije pečarji, pa jim ni bilo dovolj, ker so tukaj na boardu. Radi bi pristopili v pečarsko društvo, pa nimajo naslova, kje se nahaja pečarsko društvo. Gotovo je težko dobiti kakšno reč, ako nima naslova, ker Cleveland ni tako malo mesto. Bilo je nekoga večera, ko jim je potekel prvi mesec za hrano. Ko so plačali, jih boardingboss opomni, da drugi mesec poviša board od 25 na 30 dolarjev. Vsi so ostremili in so rekli, da to ne bo šlo tako. Od tistega večera so začeli iskati z vsem trdom, da dobijo kako boljše zavetje. Kdor je bil tukaj, že ve, kake so tukaj razmere. Ako ni poprej bil še nikoli tukaj, je težko dobiti kakšno stvar brez naslova, posebno ako pride iz šole. Zato, da se kmalu združijo

Ob dvanajstih sem pa že dobre volje kričal na kuharja in mu dal svoja naročila. Sukal sem se tako brihtno kot kak pajac od godbi. Gospodarju sem se takoj prikupil in čez dva dni me je že za stalno nastavljal, da sem stregel po nizam. To delo mi je zelo ugajalo, kajti k obedu so prišle lepe gospice. Vse je bilo dobro; v prazni žep je že prilezlo nekaj grošev in zdaj pa še te zapeljivke. Prišel sem z njimi kranjati in lagati. Najbolj se mi je prikupila blagajničarka močnega stasa in črni las. Spoznal sem takoj, da je židinja. Nato sem pa kar v nemščini pričel pihati na debelo

ma. V kratkem času sem se prikupil vsem.

En mesec je šlo dobro. Nekega ponedeljka pa mi je namakral postalo grlo nekam suho in stopim v gostilno, kjer sem se pošteno nasrkal sladkega californijskega vina. Potem pa sem se vrnil kot Charley Chaplin, kadar igra v restavraciji ulogo pijanca. Mislim, da bo šlo vse lepo od rok, pa sem imel smolo. Ko sem ravno hotel pokazati svojo izurjenost in gibčnost, pa mi roka omahne in lepa pečenka se je vstavila na klobuku neke gospice, mast pa se ji je razlila po bujnih prsih. Izgovorjal sem se, da mi je tovariš nastavlil nogo in že sem mislil, da je stvar poravnana; toda ljudje so s tujcem neusmiljeni ter gospodar mi je plačal, jaz pa njemu krožnike in kar je bilo na njih. Gospodična mi je rekla, da to ni bila moja krivda in da ne zahteva nikake odškodnine za lepo okrašen klobuk. Tako sem končal svoje slavno delo.

Naslednji dan sem se vrnil ter vprašal gospodarja, ako me zopet vzame v službo. Rekel mi je, da bi rad vstregel moji želji, da pa ne more, ker sem se nekaterim gostom zameril.

Pomagati si nisem mogel in sem, da poiščem Slovence, kajti med Amerikanci mi je že postalo dolgčas. S svojimi prijatelji bi rad pristopil h kakemu sokolskemu društvu, ker sem izvežban telovadec še iz Ljubljane.

Pozdrav vsem napredno mislečim Slovincem in Slovencem. Ljubljancem.

ma. V kratkem času sem se prikupil vsem.

En mesec je šlo dobro. Nekega ponedeljka pa mi je namakral postalo grlo nekam suho in stopim v gostilno, kjer sem se pošteno nasrkal sladkega californijskega vina. Potem pa sem se vrnil kot Charley Chaplin, kadar igra v restavraciji ulogo pijanca. Mislim, da bo šlo vse lepo od rok, pa sem imel smolo. Ko sem ravno hotel pokazati svojo izurjenost in gibčnost, pa mi roka omahne in lepa pečenka se je vstavila na klobuku neke gospice, mast pa se ji je razlila po bujnih prsih. Izgovorjal sem se, da mi je tovariš nastavlil nogo in že sem mislil, da je stvar poravnana; toda ljudje so s tujcem neusmiljeni ter gospodar mi je plačal, jaz pa njemu krožnike in kar je bilo na njih. Gospodična mi je rekla, da to ni bila moja krivda in da ne zahteva nikake odškodnine za lepo okrašen klobuk. Tako sem končal svoje slavno delo.

Naslednji dan sem se vrnil ter vprašal gospodarja, ako me zopet vzame v službo. Rekel mi je, da bi rad vstregel moji želji, da pa ne more, ker sem se nekaterim gostom zameril.

Pomagati si nisem mogel in sem, da poiščem Slovence, kajti med Amerikanci mi je že postalo dolgčas. S svojimi prijatelji bi rad pristopil h kakemu sokolskemu društvu, ker sem izvežban telovadec še iz Ljubljane.

Pozdrav vsem napredno mislečim Slovincem in Slovencem. Ljubljancem.

Naslednji dan sem se vrnil ter vprašal gospodarja, ako me zopet vzame v službo. Rekel mi je, da bi rad vstregel moji želji, da pa ne more, ker sem se nekaterim gostom zameril.

Pomagati si nisem mogel in sem, da poiščem Slovence, kajti med Amerikanci mi je že postalo dolgčas. S svojimi prijatelji bi rad pristopil h kakemu sokolskemu društvu, ker sem izvežban telovadec še iz Ljubljane.

Pozdrav vsem napredno mislečim Slovincem in Slovencem. Ljubljancem.

Naslednji dan sem se vrnil ter vprašal gospodarja, ako me zopet vzame v službo. Rekel mi je, da bi rad vstregel moji želji, da pa ne more, ker sem se nekaterim gostom zameril.

Pomagati si nisem mogel in sem, da poiščem Slovence, kajti med Amerikanci mi je že postalo dolgčas. S svojimi prijatelji bi rad pristopil h kakemu sokolskemu društvu, ker sem izvežban telovadec še iz Ljubljane.

Pozdrav vsem napredno mislečim Slovincem in Slovencem. Ljubljancem.

Naslednji dan sem se vrnil ter vprašal gospodarja, ako me zopet vzame v službo. Rekel mi je, da bi rad vstregel moji želji, da pa ne more, ker sem se nekaterim gostom zameril.

Pomagati si nisem mogel in sem, da poiščem Slovence, kajti med Amerikanci mi je že postalo dolgčas. S svojimi prijatelji bi rad pristopil h kakemu sokolskemu društvu, ker sem izvežban telovadec še iz Ljubljane.

Pozdrav vsem napredno mislečim Slovincem in Slovencem. Ljubljancem.

Naslednji dan sem se vrnil ter vprašal gospodarja, ako me zopet vzame v službo. Rekel mi je, da bi rad vstregel moji želji, da pa ne more, ker sem se nekaterim gostom zameril.

Pomagati si nisem mogel in sem, da poiščem Slovence, kajti med Amerikanci mi je že postalo dolgčas. S svojimi prijatelji bi rad pristopil h kakemu sokolskemu društvu, ker sem izvežban telovadec še iz Ljubljane.

Pozdrav vsem napredno mislečim Slovincem in Slovencem. Ljubljancem.

Naslednji dan sem se vrnil ter vprašal gospodarja, ako me zopet vzame v službo. Rekel mi je, da bi rad vstregel moji želji, da pa ne more, ker sem se nekaterim gostom zameril.

Pomagati si nisem mogel in sem, da poiščem Slovence, kajti med Amerikanci mi je že postalo dolgčas. S svojimi prijatelji bi rad pristopil h kakemu sokolskemu društvu, ker sem izvežban telovadec še iz Ljubljane.

Pozdrav vsem napredno mislečim Slovincem in Slovencem. Ljubljancem.

Naslednji dan sem se vrnil ter vprašal gospodarja, ako me zopet vzame v službo. Rekel mi je, da bi rad vstregel moji želji, da pa ne more, ker sem se nekaterim gostom zameril.

Pomagati si nisem mogel in sem, da poiščem Slovence, kajti med Amerikanci mi je že postalo dolgčas. S svojimi prijatelji bi rad pristopil h kakemu sokolskemu društvu, ker sem izvežban telovadec še iz Ljubljane.

Pozdrav vsem napredno mislečim Slovincem in Slovencem. Ljubljancem.

Naslednji dan sem se vrnil ter vprašal gospodarja, ako me zopet vzame v službo. Rekel mi je, da bi rad vstregel moji želji, da pa ne more, ker sem se nekaterim gostom zameril.

Pomagati si nisem mogel in sem, da poiščem Slovence, kajti med Amerikanci mi je že postalo dolgčas. S svojimi prijatelji bi rad pristopil h kakemu sokolskemu društvu, ker sem izvežban telovadec še iz Ljubljane.

Pozdrav vsem napredno mislečim Slovincem in Slovencem. Ljubljancem.

Naslednji dan sem se vrnil ter vprašal gospodarja, ako me zopet vzame v službo. Rekel mi je, da bi rad vstregel moji želji, da pa ne more, ker sem se nekaterim gostom zameril.

Pomagati si nisem mogel in sem, da poiščem Slovence, kajti med Amerikanci mi je že postalo dolgčas. S svojimi prijatelji bi rad pristopil h kakemu sokolskemu društvu, ker sem izvežban telovadec še iz Ljubljane.

Pozdrav vsem napredno mislečim Slovincem in Slovencem. Ljubljancem.

Naslednji dan sem se vrnil ter vprašal gospodarja, ako me zopet vzame v službo. Rekel mi je, da bi rad vstregel moji želji, da pa ne more, ker sem se nekaterim gostom zameril.

Pomagati si nisem mogel in sem, da poiščem Slovence, kajti med Amerikanci mi je že postalo dolgčas. S svojimi prijatelji bi rad pristopil h kakemu sokolskemu društvu, ker sem izvežban telovadec še iz Ljubljane.

Pozdrav vsem napredno mislečim Slovincem in Slovencem. Ljubljancem.

Naslednji dan sem se vrnil ter vprašal gospodarja, ako me zopet vzame v službo. Rekel mi je, da bi rad vstregel moji želji, da pa ne more, ker sem se nekaterim gostom zameril.

Pomagati si nisem mogel in sem, da poiščem Slovence, kajti med Amerikanci mi je že postalo dolgčas. S svojimi prijatelji bi rad pristopil h kakemu sokolskemu društvu, ker sem izvežban telovadec še iz Ljubljane.

Pozdrav vsem napredno mislečim Slovincem in Slovencem. Ljubljancem.

Naslednji dan sem se vrnil ter vprašal gospodarja, ako me zopet vzame v službo. Rekel mi je, da bi rad vstregel moji želji, da pa ne more, ker sem se nekaterim gostom zameril.

Pomagati si nisem mogel in sem, da poiščem Slovence, kajti med Amerikanci mi je že postalo dolgčas. S svojimi prijatelji bi rad pristopil h kakemu sokolskemu društvu, ker sem izvežban telovadec še iz Ljubljane.

Pozdrav vsem napredno mislečim Slovincem in Slovencem. Ljubljancem.

Naslednji dan sem se vrnil ter vprašal gospodarja, ako me zopet vzame v službo. Rekel mi je, da bi rad vstregel moji želji, da pa ne more,

Kraljica tihotapcev

DETEKTIVSKA POVEST.

Dolly Wayne ni bila nikakva junakinja iz romanov. Bila je tihotapka v North Carolina, ki je napravila vladi Združenih držav več sitnosti kot vsi možki kraljevi te stroke skupaj. Bila je velikauske postavne in dasiravno šele dvaindvajset let stara v času, ko so se završili ti dogodki, je bila vendar močna za dva možka, pogumna kot lev ter divja kot tiger. Skozi šest let se je znala izogniti carinskim uradnikom, ki so zasledovali in opazovali vsa njena gibanja na celi črti med obema državama Carolina. Vprizorila jim je gonjo, ki je uničila njih dobro voljo in razpoloženje ter povzročila, da so se poslužili obupnih sredstev.

Dolly Wayne pa je bila tudi lepa ženska ter neomejena kraljica gora. Bila je izvrsten strelec ter sedela na svojem konju z lahkoto in grajejo kot da je rojena za plašč iz škrlata. Deležna ni bila v svojem življenju nobene vzgoje ter ji je vsled tega tudi manjkalo vseh fines meščanskega življenja. Tolpa kraljev postav, katerim je zapovedovala brez ugovora, ji je sledila na vsak mignilj ter jo tudi spoštovala na svoj lasten način. Bila je v veliki meri prebrisana ter imela nenavadne trgovske zmožnosti. Vedela je zelo dobro, da ne more imeti vlada proti njej nikakih dokazov, dokler se je ne zaloti pri izdelovanju žganja ali pri prodaji slednjega. Temu primerno je vsled tega tudi uredila vse svoje postopanje in svoje korake.

Carinski uradniki, ki so se nahajali na njenem sledu, so imeli največ težav pri ugotavljanju, kedar in kje je prodajala svoje prepovedano blago. Vsake stvari pa je tudi enkrat konec. Nekoga lepega jutra v maju se je zalotilo Dolly Wayne, ko je ravno prodajala tri sode tihotapskega žganja. Pozorišče prodaje se je nahajalo tri milje vstran, a s pomočjo daljnogledov so lahko videli vse, kar se je vršilo. Tedaj je bil čas, če sploh kedar, da se spravi na varno to strašno žensko.

Pomožni šerifi so z vso naglico odjahali proti gorski velikanji. Predno pa so mogli dospeti do nje, jih je ona že zapazila ter obrnila svojega konja v smeri proti South Carolina, kamor je tudi oddirjala. Jezni carinski uradniki so ji prišli z umno slediti. Imeli so dobre konje, a po petnajstih minutah je bilo videti, da dobiva Dolly prednost pred carinskimi uradniki. Slednji so pričeli pretiti da bodo streljali, če se ne ustavi, a njen odgovor je obstal le v lepozvenem, porogljivem smejanju. Bilo je še pred dnevi kino-slik, a če bi bili kino-operatorji v onem času pri delu in na mestu, bi lahko vzeli najbolj realistične in lepe slike.

Ekrat es je Dolly ustavila, da preišče svojega konja, ki si je bil poškodoval svojo desno nogo, a v času ko je zopet skočila na konja ter planila naprej, so pridobili carinski uradniki na prostoru in razdalja se je zmanjšala. Kobila, katero je jahala, je prišla nekoliko šepati, in vse je kazalo, da bo poteklo le par minut, ko se bo že nahajala v rokah uradnikov.

Boljša je da ustavite, — je zakričal načelnik uradnikov.

Dolly Wayne je za trenutek obrnila glavo ter zaklicala nazaj z zaupovanjem:

Boljša bi bilo, da si obvezete glavo! Mene ne boste nikdar dobili.

Na ta način zavrnjeni detektivski so podvojili svoje napore. Prišli so z vso silo naganjati svoje konje in kmalu so prišli uradniki v razdaljo par jardov od bežeče tihotapke. V onem času pa je pričela zaporedno presunljivo kričati. Teklo bi bilo predstaviti njene krike v besede, a so se glasile nekako:

Ju-ju-ju!

Skoro nalik odmevu je prišel odgovor in še predno so se carinski uradniki zavedli, kaj se pravzaprav vrši, se je pojavila iz sosednjih gozdov cela kavaikada maskiranih jezdecev, ki se je urinila med Dolly Wayne ter zasledujoče carinske uradnike. Detektivski so bili sicer dosti pogumni, a so bili obenem tudi pametni za spoznanje, da so vse člane proti njim in vsled tega so se takoj umaknili.

Prepovedani bez na je dal Dol

Slovenci

(Nadaljevanje.)

Prepiri med kmeti in graščaki so dalje nastajali zaradi tega, ker je gospoda kralila podložnikom uživanje graščinskih gozdov, iz katerih so po stari navadi dobivali drva in steljo. Zmede so bile tudi zaradi ribištva, lova in paše. Nekdaj so uživali te pravice samo deželni knezi in graščaki, polagoma so jih popolnoma ali nekoliko prepustili svojim podložnikom, da so si s tem mpožili svoje dohodke ali pa so na ta način plačevali usluge. Pozneje so graščaki odrekli kmetom pravico do ribištva, lova in paše; iz dobičkaželjnosti so proti obstoječemu pravnemu redu dajali prednost tujcem, ker so plačevali večjo desetino, poleg tega so še motili domačine v posesti.

Tako so naprimer gorenjske planine dobivali v najem in uživanje italijanski pastirji, ki so prvi učili Slovence planinarstva in sirarstva. Občine in zasebniki so zaman iskali pri gosposki pravice, varstva in zaščite. Graščaki so molče prepustili svojim podložnikom, da so kratili pravice svojih sosedov, kakor so sami segali v pravice sosednjih graščin.

Kakšno je bilo pravosodje tiste dobe, razvidimo naprimer iz pritožbe blejskih kmetov na brikenskega škofa leta 1515. Neki obdolženec je trpel 23 let v grajski ječi, ne da bi se mu bila dokazala krivda pred sodnikom. Še le, ko njegov porok ni hotel plačevati več stroškov za hrano, je bil jetnik — prost!

Zanimivo sliko gospodarskega in socialnega življenja za dobe fevdalizma na Slovenskem nam podajajo regesti iz listin škofjeloškega gospodstva, ki jih je objavil dr. Fr. Kos. — Tu vidimo, kako je v XVI stoletju naraslo število bajtarjev v gospodstvu brižinskih škofov; število kmetij je pa ostalo skoro isto.

Leta 1560. je bilo vseh loških podložnikov 1669, — med njimi približno 343 bajtarjev in rotarjev (županija Dobje ni všteta). Od leta 1560. do 1563. se je število bajtarjev pomnožilo za 48, od leta 1560. do 1577. za 231, to je več nego za tretjino, od leta 1560. do 1586. pa za 371.

Leta 1590. je bilo vseh loških podložnikov: 1128 kmetov (večjih in manjših), 824 bajtarjev, 44 gostačev in 84 novinarjev (novih rotarjev).

Občutno škodo so imeli kmetje od tega, ker se jim je prepovedalo trgovati na kmetih, pri cerkvah ali drugje v mestih, kajti v tistih časih so uživali le meščanje tržno pravico. Proti trgovanju na kmetih t. zv. "Geyhandel", so klicala mesta na pomoč deželnega kneza. Vladarji so ščitili in širili mestne pravice, da so imeli v meščanih zaslobo proti plemstvu.

Na Kramskem je ta prepri med meščanstvom in plemstvom, ki nam ga je opisal Ivan Vrhovec, trajal več kot tristo let in se končno dovršil s porazom nekdanjega trgovstva.

8. — Neizmerno zlo so prizadeli posebno slovenskim podložnikom dolgotrajni turški napadi. Uničena polja, požgani domovi in gospodarska poslopja, v potokih prelita kri, oskrnjevanje in suženjstvo so bile posledice te najžalostnejše dobe žalostni zgodovini slovenskega naroda. In — česar ni ugonobil Turek, to so uničevale kobilice, slaba letina in kuga.

Skoro cela tri stoletja in pol, nekako od 1396. do 1736. leta, so se vršili v daljših ali krajših presledkih turški napadi an slovensko ozemlje, zdaj večji, zdaj manjši.

Turških napadov ne smemo presojati z verskega ali narodnega stališča, kajti "dedni sovražnik krščanstva" se je ravnal po političnih razmerah tedanjih časov. Zato moremo turške napade in njih pomen za slovensko socialno zgodovino prav pojmovati, ako imamo pred očmi troje zgodovinskih dejstev.

Prvič: — Hrvaški velikaši v Bosni so klicali Turke na pomoč v boju zoper Luksenburžana Sigismunda, ogrskega kralja. Izrabivši prepire bosenskih velikašev med seboj in s Sigismundom, so se polagoma polastili Turki Bosne, od koder so napadali slovenske in hrvaške dežele.

Drugič: — Nemško cesarstvo, čigar del so bile slovenske dežele, se ni skoro nič brigalo, da bi resno odvrnilo pretečo nevarnost. Kdo bi naštel vse te državne zборе, kjer se je sicer mnogo govorilo o Turkih, a malo storilo uspešnega zoper nje! Poslanci se vselej še o tem niso mogli zediniti, kje bodo sedeli v zboru pri posvetovanju!

Sebičnost in nesložnost nemških knezov je gledala v prvi vrsti nase: Slovenci smo jim bili predalec in turška nevarnost zanje še ne tako blizu.

Posamezne krščanske države so iz političnih vzrokov sklepale mir in prijateljstvo s Turki. Benečani so jih celo hujskali na druge in jih podpirali. Zoper Turka nabrali vojaki so se rabili za sebične namene. Ko pa sta dobila Karol V. in Ferdinand I. leta 1532. izdatnejšo pomoč iz nemške države, nista izbrala prilike, kakor bi bilo pričakovati, nasprotno so španski in italijanski najemniki ob svojem povratku ropali in požigali po Štajerskem in drugod.

Papeži so sicer večkrat pridigali križarsko vojno zoper Turke in oznanjali odpustke; a ravno isto so delali tudi zoper — krivoverce. Zato nam bo umevno, da je bil boj s krivoverci kot z bližnjimi sosedi za krščanske vladarje bolj vabljiv od boja z daljnimi Turki, ki je zahteval več truda, a donasal manj koristi. Poleg tega se ohi narodi, pri katerih je prodirala reformacija, niso mogli navduševati za papeževo vodstvo.

Kako so protestantski stanovi pri nas pojmovali turško vprašanje, o tem povem več na drugem mestu. Ko je papež Pavel II. oznanil križarsko vojno zoper češkega kralja Jurija Podebradskega, ki je bil utrakvist, se je vzdignil zoper krivoverca ogrski kralj Matija Korvin. zet njegov, piščo papeža!

— Bodisi zoper Čeha, bodisi zoper Turke, vselej je Matija in madjarski narod pripravljen tebi služiti. —

Krivoverški Čehi se stavijo v isto vrsto s Turki. In v vojni med zetom in tantom so se vršile nato grozovitosti, o katerih pravi Janez Parapat, da bi si strašnejših ne bi izmislil zakleti sovražnik krščanstva, divji Turek.

Tretjič: — Tudi deželni knezi in deželno plemstvo se ni zadostno brigalo za turške napade. Bilo je sicer mnogo zborov notranje-avstrijskih dežel, nalagali so se davki in ta namen, naprimer leta 1470. takozvani osebni davek, ki ga je plačeval vsakdo, celo berači in dojenčki; vendar pravega uspeha ni bilo, denar se je porabljal tudi za druge namene.

Sebičnost deželnih stanov ter boji vladarjev med seboj in s plemiči so onemogočali odločen nastop. Turški napadi so celo služili posvetni in duhovski gospodi za pretevo osebnim nameram. Ako pripoveduje zgodovina o junaških činih posameznih plemičev in o vzdrževanju vojaške granice, česar nečemo podcenjevati, dasi je treba splošno pripomniti, da so podatki o številu kristjanov, ki so jih Turki ubili ali ujeli, kakor tudi poročila o krščanskih znamenjih — često pretirana: slišimo na drugi strani tudi o tem, da so se vitezi ob nevarnosti zatekali v svoje trdne gradove; da so Turki časih po več mesecev divjali po deželah, ne da bi se jim kdo postavil nasproti; da so se po tedanji vojaški uredbi pošiljali v boj najemniki, ki so potem, če se jim ni izplačevala najemščina, razsajali nič manj nego — Turki, in da so se stanovi znali upirati in mešetariti s svojim deželnim knezom glede dovoljevanja potrebnih davkov, dočim so sami sebi dajali v dar ogromne svote za najrazličnejše namene: posvetni in duhovski gospodi so se popuščali davki, delili darove za poslanstva, potovanja, ženitovanja, vojaško opravo, za zasluget itd.

(Dalje prihodnjic.)

VELIKANSKA ŠKODA, KI JO POVZROČAJO ŽUŽELKE.

Čuvajte pridelke! Ravno kar se vredna skoro tri krat toliko in mi je objavilo prvo cenitev glede izničenja pridelkov, povzročenih od žuželk, od strani urada za biološko raziskovanje poljedelskega departmanta Združenih držav. — Ta škoda predstavlja naravnost presenetljivo svoto \$1,104,869,300. To je več kot je znašala polovica prvega posojila svobode, več kot tretina drugega in dosti, da se plača s to svoto več kot štiri odstotne obresti za \$28,000,000,000 Liberty posojil.

Vzemimo pa druge stvari, če ne ljubite tako visokih števil. Pridelki, katere požro na ameriških farmah insekti vsako leto, bi prebranjali stradalajoč Belgijo. Plačali bi za letno vzgojo za več kot 20,000,000 naših šolskih otrok, glede katerih se glasi, da jih trpi celih 21 odstotkov na posledicah slabe prehrane.

Enla McClary piše v "Good Housekeeping":

— Mi lahko zmanjšamo to trošenje do svoje najmanjše številke edinele s tem, da prenehamo umerjavati se s svojimi kratkovidnimi človeškimi načrti v pravilno umerjeni načrt narave same. — edinele s tem, da dovolimo pticam pojesti več žuželk. Soglasno z izjavo urada za biološko raziskovanje znaša skupni prihranek na pridelkih, povzročen od ptic, vsako leto 444 milijonov dolarjev.

Potres v San Franciscu ter nato sledi požar sta uničila lastnino v vrednosti \$400,000,000. Vsako leto pa uničijo žuželke hrane, ki je

Severno zdravlila vzdržujejo zdravje v družinah.

KAKOR TONIKA, ALI KREPILO.

Kakor zdravnik zatrjujejo, bi morala vsakodnevno vsaka tonika take stvari, ki bi ves naš telesni sestav utrjevale in bi bolniku v občo pomagale. Vseled tega priporočamo vsem bolnim in slabotnim osebam, da naj rabijo

Severa's Balsam of Life

(Severov življenski balsam). Ta balsam je os. lito priporočljiv pri zdravljenju navadne in pogoste zapke (zabasanosti) neprebeve in bolelih na jetrih. Poskusite to toniko kadar imate spremenljivo mrzlico; posebno naj bi jemate to toniko stare in slabotne osebe. Natančna navodila so označena na vsakem zavitku. Cena 85c. Dobi se v vsaki lekarni.

W. F. SEVER CO., CEDAR RAPIDS, IOWA

žuželke pomnože vsako leto za par milijonkrat in predvsem ne kaže krompirjev hrošč nikakega razpoloženja do plemenškega samomora s svojimi petdeset ali šestdeset milijoni potomci vsako leto. S seme svetovne lakote, ki se dviga na iztok, gotovo ni lahka stvar za ptice, naravne branilce naših polj, da se morajo boriti za svoja življenja, dočim opravljajo za nas koristen posel.

Njih delo bi se moralo priznati ter jim dati popolno varstvo z najstrožjimi postavitmi. Senator McLean iz Connecticuta je predložil tako postavbo v kongresu. Sprejeti jo je tudi senat in v obliki akta se je dalo stricu Samu pravico prisiliti različne države, da se drže edino ptičje pogodbe na svetu, pogodbe med Združenimi državami in Canado, — katero pogodbo Canada izpolnjuje, dočim je mi ne.

MOŠKE BOLEZNI NE ZDRAVIM ŽENSK IN NE OTROK.

Dr. Koler najstarejši slovenski zdravnik, specialist v Pittsburghu, ki ima 28-letno skusnjo v zdravljenju vseh možkih bolezni.

Hydrocele ali kelo zdravim v 30 urah in brez operacije. Bolezni mehurja radi katerih nastanejo bolezni v križu in hrbtu in ostale bolezni te vrste zdravim z gotovostjo.

REVMATIZEM, TRGANJE, KASTRUPLJENJE KRV, BOLEČINE, OTEKLINE, ŠKROVLE IN DRUGE KOŽNE BOLEZNI, ki nastanejo radi nečiste krvi, ozdravim v kratkem času, da ni potrebno ležati. Jas rabim 606 in 904 za krvne bolezni.

Slovenski zdravnik.

Uradne ure: Vsak dan od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer; v petkih od 9. zjutraj do 5. popoldne; ob nedeljah od 9. zjutraj do 2. popoldne.

Dr. KOLER, 638 PENN. AVE., PITTSBURGH, PA.

W.S.S. WAR SAVINGS STAMPS ISSUED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT

Rojaki!

Kupujte vojno-varčevalne znamke! Nikjer na svetu ne morete boljše, bolj varno in bolj obrestonosno naložiti svojega denarja kot v tem vladnem podjetju. Če ste slučajno v denarni zadregi, lahko vojno-varčevalno znamko vsak hip izmenjate. S kupovanjem teh znamk pomagata sebi, pomagata vladi Združenih držav ter vsem zatiranim narodom k prostosti.

Vojno varčevalna znamka stane za mesec april \$4.15. Leta 1923 bo vredna \$5.00. Kupite jih lahko na vsaki pošti ter pri glavnih in podrejenih agentih.

Če se vam zdi bolj primerno, pa lahko tudi nam pišete, in mi Vam jih bomo preskrbeli.

UREDNIŠTVO "GLAS NARODA".

SLOV. DELAVSKA

Ustanovljena dne 16. avgusta 1908.

PODPORNA ZVEZA

Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penn.

Sedež: Johnstown, Pa.

GLAVNI UREDNIKI:

Predsednik: IVAN PROSTOR, 1098 Norwood Rd., Cleveland, Ohio.
Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 113, West Newton, Pa.
Glavni tajnik: BLAŽ NOVAK, 634 Main St., Johnstown, Pa.
1. Pom. tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa.
2. Pom. tajnik: ANDREJ VIDRIČ, 20 Main Street, Conemaugh, Pa.
Blagajnik: JOSIP ŽELE, 6502 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pom. blagajnik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. 2, Box 27, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadzora: JOSIP PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
1. nadzornik: NIKOLAJ POVSHE, 1 Grab St., Nuremberg Hill, N. S. Pittsburgh, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 E. 13th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBERŽAN, Box 72, East Mineral, Kan.
1. porotnik: FRANK TEROPČIČ, R. F. D. 3, Box 146, Fort Smith, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Glavni ured: 634 Main St., Johnstown, Pa.

URADNO GLASILO:

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York City.

Členjena društva, oziroma njih uredniki, so obvezni poslati, pošiljati vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošlje edino potom Potstnih, Expressnih ali Bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih šekov. Nakaznice naj se naslovijo: Blaž Novak, Conemaugh Deposit Bank, Conemaugh, Pa. In tako naslovljene pošiljajo z mesečnim poročilom na naslov gl. tajnika. V skladu, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kako pomanjkljivosti, naj to nemudoma naznanijo uradu glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

V vrtincu

ČRTICA. — SPISAL E. A. P. O. E.

PRIREDIL J. T.

(Nadaljevanje.)

Ko sem se ozrl po široki pušavi tokečega vodovja, sem izprevidel, da naša ladja ni edin predmet, ki je zasedel v to grozoto. Nad seboj kakor tudi pod seboj sem opazil nebroj kosov ladij, hišnih priprav, zabojev in drugih takih stvari.

Prej sem vam pripovedoval, da me je bila začela mojeg smrtnega strahu navdala neka strast, da bi rad pogledal v globino, v dno vrtince, da bi se prepričal, kako je tam notri. Čimbolj sem se bližal svoji strasti usodi, tembolj se je ta strast oziroma radovednost povečevala.

Vsak predmet sem opazoval z največjo zanimanjem. Najbrže se je to zgodilo v smrtnem strahu, kajti bal se nisem več, pač pa skoraj veseli in z zanimanjem vse opazoval.

Zatem sem začel opazovati, kateri predmet se vrtil hitreje in kateri se bo prej pogreznil.

Zacel sem igrati kot igrajo na borzi. Rekel sem pri sebi: — Stavim, da se bo ta hled prej potopil ali pa jumbo ladije, ki se je bila že bogve kdaj potopila. Čudno se mi je pa zdelo, da nikoli nisem uganil.

Naenkrat me je pa nekaj pretreslo, srce mi je začelo hitreje utripati, bilo mi je kakor človeku, ki se prav globoko oddahne.

To ni bil strah, to je bilo upanje. Ne žarek upanja pač sama misel na upanje, ki me je okrepila.

Spomnil sem se bil namreč, da je na obali veliko predmetov, katere je bil Moskestron pogotil njih zopet vrzel na suho. Res, da so bili ti predmeti precej razdejani, toda predmeti so bili vseeno in so imeli še vsaj malo svoje prvotne oblike.

Valel tega sem bil skoraj prepričan, da se bom tudi jaz rešil, da se bo zgodilo z menoj kot z onimi stvarmi, katere vrže morje na suho.

Natančno opazovanje mi je tudi dokazalo sledeče: Čimvečji so predmeti, temhitreje jih pože morje, čimlažji so, tembolj se drže vrha izjaka.

Jasno mi je bilo, da se bo tako težka stvar kot je ladja kmalo potopila in da se bom žujo potopil tudi jaz, če se bom nahajal na nji.

Čudno je, gospodi, kako more človek misliti in sklepati, če se nahaja v smrtni nevarnosti.

Vse sem videl, vse pregledal in vse premislil.

Medtem se je pa ladja v velikih vrtineh res pričela približevati dnu. Vrtela se je z bliskovito naglico. Pot krog in krog vrtinec je napravila morda v dveh minutah. Kakšna naglica je to, morate vedeti, ako pomislite, da je vrtinec meril skoraj celo miljo v premeru.

Jaz sem se še vedno oklepal sodeka. Vrv, s katero je bil privezan na ladjo, je imela precej velik konček, ki je vihral po zraku. V strahu za svoje življenje in navdušen z upanjem, da se lahko rešim, še delam hitro in pravilno, sem zgrabil ta konec ter se začel z njim privézovati na sod.

Delo je bilo težavno in kljub temu, da sem delal in se privezoval tako hitro, dami je tekkel pot čurkoma s čela, se mi je zdelo, da se vse vrši preveč počasi in da se bom z daljšo vred prej potopil, predno bom dovršil svoje naloge. Slednjič sem jo pa vseeno dovršil.

V meni se je porodila oziroma nanovo oživila bratavska ljubezen. Začel sem kinati bratu ter mu z gestami dokazovati, da bi bilo najboljšje, če bi tudi on sledil moje vzelu. Kazal sem mu sod, na katerega sem bil privezan in ga pozival, naj tudi on dobi kak predmet ter se priveže nanj.

Nekaj časa me je pozorno gledal, in zdelo se mi je, da mi je tudi parkrat prikimal kot da me razume.

Naenkrat je pa sklonil glavo in me ni več pogledal. Torej je prišel moj čas. Splazil sem se, kolikor mi je dopuščala vrv, k onemu robu ladje, ki je bil obrnjen proti robu vrtinec. Potegnili sem nož iz žepa ter prerezal vrv. Tla je zamaškalo pod menoj, nekaj časa sem plaval v zraku, potem sem pa padel v vodo.

Držeč se sode, sem se začel vrteti v krogu nad ladjo. Ladja se je vedno bolj nízala in se približevala dnu vrtinec, dočim sem jaz prihajal vedno višje.

Natančno sem opazil, kako se je ladja par trenutkov zatem zavrtela, parkrat prevrnila in izgubila v strašno žrelo.

Naenkrat se mi je zdelo, da se je začelo dno vrtinec dvigati. Nebo se je zjasnilo, veter je ponehal, jaz sem se pa dvigoval vedno višje in višje.

Naenkrat sem se nahajal nad onim mestom, kjer je bil prej Moskestron.

V kratkem času sem se nahajal v bližini obali in sicer na onem mestu, kjer imajo ponavadi ribiči zasidrane svoje ladje. Eno ali dve ladji sta bili tam.

Ljudje so me vzeli na krov, ker sem bil skoraj v nevarnosti.

Opolnoči so me privedli v krmo med moje prijatelje. — Prijatelji, s katerimi sem še prejšnji dan govoril, me niso več poznali. Moji lasje, ki so bili še prejšnji dan vranječrni, so zdaj popolnoma beli. Pravijo, da sem se tudi v obrazu čisto izpremenil. Povedal sem jim, kaj se je zgodilo z menoj, pa mi niso verjeli. Isto zgodbo sem povedal vam. Nikar ne bodite ježni, če vam pravim, da mi tudi vi ne verjameste.

K O N E C.

Upor pruskih čet.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on April 11, 1918, as required by the Act of October 3, 1917.

Amsterdam, Nizozemska, 10 aprila. — Kakor piše Telegraaf, je med nemškimi četami v Beverloo taborišču v Limburgu v Prusiji nastal upor, predno bi imeli odpočitveni na fronto v Franciji. Trije častniki so bili vstreljeni, več pa jih je bilo ranjenih. Upor je bil zadušen, mnogi, ki so bili krivi upora, pa so bili aretirani.

IŠČEM OSEBE,

katere so pripravne iti z menoj v podjate, ki obeta jako dober uspeh ter bi moralo prinesiti vsaj 50% v prvem letu. Vse zainteresirane osebe naj se obrnejo pisмено ali osebno na naslov: Mr. John Bahorich, 129 Bakersville Bldg., Pittsburgh (11, 12, 13, 15) Pa.

Iščem svoje rojake, ki se nahajajo v Ameriki. Doma sem iz Boske Kotorske in zdaj se nahajam v italijanskem ujetništvu. Prosim brate Slovence, ako kateri ve za koga, da ga blagovolijo opozoriti na ta oglas, ker zelo rad bi bil, da bi se mi čim prej javili. Moj naslov je: Maksim Skurić, prigioniero di guerra, 3. Comp., B 23, St. Maria C. V., Prov. di Caserta, Italia. (11-13-4)

POZOR ROJAKI!

Najuspešnejše mazilo za čenake las, kakor tudi za možike brke in brado. Od tega mazila srastejo v 60ih tednih krasni gosti in dolgi lasje kakor tudi moški krasni brki in brada in ne bodo odpadali in osiveli. Revmatizem, kosti, bol ali trganje v rokah, nogah in v križu, v osemih tednih popolnoma odpravim, rane opekline, bole, ture, kraste in grinte, potne noge, kurja česa, ozebline in par dnevnih popolnoma odstranim. Kdor bi moje zdravilo brez uspeha rabil mu jamčim za \$5.00. Pišite takoj po cenik, ki ga takoj pošljem zastonj. Krasni žepni KOLEDAR za leto leto 1918, pošljite 4 cente za poštnino. JAKOB WAHČIČ, 6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortlandt St.,

New York, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Alinov nemško-angl. tolmáč vesnan — \$5.00
Hitri računar (nemško-angl.) — \$5.00
Vesnan — \$5.00
Poljedelstvo — \$5.00
Sadlerjeva in pogovori — \$5.00
Schimpflov nemško-slov. slovar — \$12.50

ZABAVNE IN RAZNE DRUGI KNJIGE:

Hipnotizem — \$5.00
Doll z orožjem — \$5.00
Dve založbi: "Čarljeva ženitev" in "Trije ženiti" — \$5.00
Medle 2 zvezka — \$5.00
Pod Robom St. Večernice — \$5.00
Postrebla bolnikom — \$5.00
Socijalna demokracija — \$5.00
Trina in tritorja — \$5.00
Učna živinoreja — \$5.00
Veliki slovensko-angliški tolmáč — \$2.00
Trojka — \$5.00
Vojna na Balkanu 13 zvez. — \$1.00
Zgodovina c. kr. poštopna št. 11 s slikami — \$5.00

Poleg tu navedenih knjig imamo še nekaj raznovrstnih listov po en ali dva zvezka.

Opomba: Naročnikom je priložiti cenarno vrednost, bodisi v gotovini, bodisi sekanci ali rednih umakih. Poštnina je pri vseh cenah že vbrani.

Na znanje.

Položaj je tak, da ne moremo sedaj nič več pošiljati denarja vojnim ujetnikom in beguncem.

Po novi postavi zamore z malimi zneski podpirati avstrijske, nemške, bolgarske in turške vojne ujetnike begunce in podanike le tak človek, ki je ameriški državljani, in mora v to svrhu dobiti dovoljenje od War Trade Boarda v Washingtonu.

NA PRODAJ FARMA

50 akrov, 25 razorane in 30 pa s travo posejane; hiša v dva nadstropja 24x28 in zid za hlev 16x70; 21 je goveje živine, 4 konji. Lansko leto sem prejel za mleko nad tisoč dolarjev. Farma leži eno miljo od Willarda ter jo prodam radi družinskih razmer. Anton Trunkel, Willard, Wis. (11-13-4)

ŽENITNA PONUDBA.

Slovenec, star 25 let, s precejšnjim premoženjem, se želi seznaniti v svrhu žitve s Slovenko v starosti od 18. do 24. leta. Na denar se ne oziram, pač pa želim dobiti pridno in pošteno dekle. Le resne ponudbe s sliko, katero se na zahtevo vrne, naj se pošlje na naslov: Frank Hofman, Box 27, Large, Pa.

DELO! DELO!! DELO!!!

Pri Charcoal Iron Company of America v Newberry, Mich., se potrebuje 200 drvarjev za delati drva. Godi je lep in še ni bil sekan. vse v ravni. Dobro, zdravo podnebje, stalno delo polet in pozimi za več let. Plača od kladre \$2.15. Imamo tudi vrhove za delati, vse ležee, vse posekane, ni nobene izjeme, trd ali mehak les. Plača se po \$2.00 od kladre. Imeli bomo tudi dovolj dela za beliti. Potrebuje se tudi več delavcev za mesečno plačo za razna dela v gozdu. Za pojasnila se obrnite na našega zastopnika: John Knaus, Murphy Camp, Newberry, Mich. (6-4 18x v 2 d.)

DOGARJE SE POTREBUJE.

Dovolj dobrega lesa. Trajno delo, plača zelo dobra. Max Fleischer, 258 Lewis St., Memphis, Tenn. (8-4-75)

Nada bi izvedela za mojega brata ANTONA NOVAK, podmače Andrejevčev iz Nevel pri Kamniku. Slišala sem, da se nahaja nekje v italijanskem ujetništvu. Zato prosim čenjene rojake, če kdo ve za njega, da mi naznani, ali naj se pa sam oglasi svoji sestri: Mrs. Mary Novak, 50 South West St., Indianapolis, Ind. (9-11-4)

Iščem svojega prijatelja JOHNA PAPEŽ, doma iz vasi Glinka pri Mirniptči na Dolenjskem. Slišal sem, da se nahaja nekje v Sheboyganu, Wis. Poročati mu imam nekaj važnega iz starega kraja, zato prosim, da se mi oglasi. — Jacob Možina, R. F. D. Box 85, Livermore, Pa.

Dr. LORENZ.

Za nam odlični slovenski gov. — Specializirani možnih bolani Pittsburgh, Pa.

Uradni uradnik bolnišnice od 8. do 12. ure dneva. V petek od 8. do 12. ure dneva. V nedeljo od 10. do 12. ure dneva. DR. LORENZ, Specializirani možnih bolani, 641 Penn Ave. II. nadst. na ulici Pittsburgh, Pa.

NAZNANILO.

Cenjenim rojakom v državi Illinois naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. Janko Flečko,

ki je pooblaščen sprejemati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati tozadevna potrdila. On je pred leti že večkrat prepotoval državo, v katerih so naši rojaki naseljeni in je povsod dobro poznan. Upati je, da nam bodo rojaki v vseh okoliščinah pomagali, posebno pa, kar ima pomembno vlogo, pri izdaji

POTREBUJEM

dva krojaška pomočnika za delati telovnike. Plača \$8, od komada delo stalno. Vprašajte pri:

R. Fortuna,

709 Railroad St., Johnstown, Pa. (11-13-4)

Iščem svojega prijatelja ANTONA ISKRA. Doma je iz Lisca na Primorskem. Kdor izmed rojakov ve za njegov naslov, naj ga mi poroča, ali naj se pa sam oglasi na sledeči naslov: Alois Bradelj, Box 131, Norwich, Pa. (11-13-4)

Kad bi izvedel za svojega prijatelja FRANKA BENIGAR. Doma je iz Starada na Primorskem. Lansko leto je bil pri meni, potem je pa šel ne vem kam. Prosim ga, da se oglasi, ali pa če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznani. — Joe Stanik, Box 57, Mayburg, Pa. (9-11-4)

IMAMO V ZALOGI

Se nekaj importiranih pristnih BERGAMO brusilnih kamnov 40c. komad s poštnino vred. FRANK SAKSER, 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

SPODAJ OMENJENI ROJAKI IN ROJAKINJE,

kateri imajo v rokah naša potrdila za denarne pošiljave, s številkami, kakor so označene pod imenom, naj blagovolijo naznaniti prekomogoče svoj natančen naslov radi važne zadeve. Pisna katera smo jim poslali, so se nam povrnila.

Tvrška Frank Sakser.

Bachnik Frank No. 329639	Grgurič Blaž No. 260573	Samide Frank No. 330721
Bartol J. No. 330738	Gubert Giuseppe No. 323085	Stroš John No. 330763
Bear Dan. No. 260638	Kastelle John No. 44708	Spaniček Bozi No. 328894
Besens Mary Mim No. 330062	Kovač Frank No. 260641	Starčević Johana No. 331070
Bobič Vajo No. 260583	Merkun Anton No. 331355	Tehler Anna No. 328896
Božičkovič Djuro No. 260581	Mikolich John No. 323253	Turk Charles No. 330851
Braun Mary No. 260643	Oswald Joe No. 260631	Turk Ivan No. 260647
Dolar Valentina No. 330088	Pintar No. 330843	Turk Jernej No. 329741
Elender Vincenz No. 206241		

Cena vojno-varčevalnih znamk za mesec april.

APRIL:

Ene znamke \$4.15, poln certifikat z dvajsetimi znamkami \$83.90

Vsak jih lahko kupi kolikor mu drago, nikakor pa ne več kakor dve sto znamk.

Čitajte pazljivo v tem listu oglaš "Vojno-varčevalne znamke in Sloveni". Poleg denarja ki ga nam pošljete za vojno-varčevalne znamke, priložite še 16 centov za poštnino registriranega pisma, v katerem vam jih bomo poslali.

TVRDKA FRANK SAKSER,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

Veliki vojni atlas

vojskujocih se evropskih držav in pa kolonijjskih posestev vseh veleisl.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

CENA SAMO 25 CENTOV.

STENSKO MAPO CELE EVROPE \$3.00.

VELIKO STENSKO MAPO, NA ENI STRANI ZDINJENE DRŽAVE IN NA DRUGI PA CELE SVET, CENA \$3.00.

ZEMLJEVID PRIMORSKE, KRANJSKE IN DALMACIJE Z MEJO AVSTRO-OGRESKE Z ITALIJO. — CENA JE 25 CENTOV.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAŠ VOJNI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.